

FI lausuntopyyntö VaVa syksy 2017

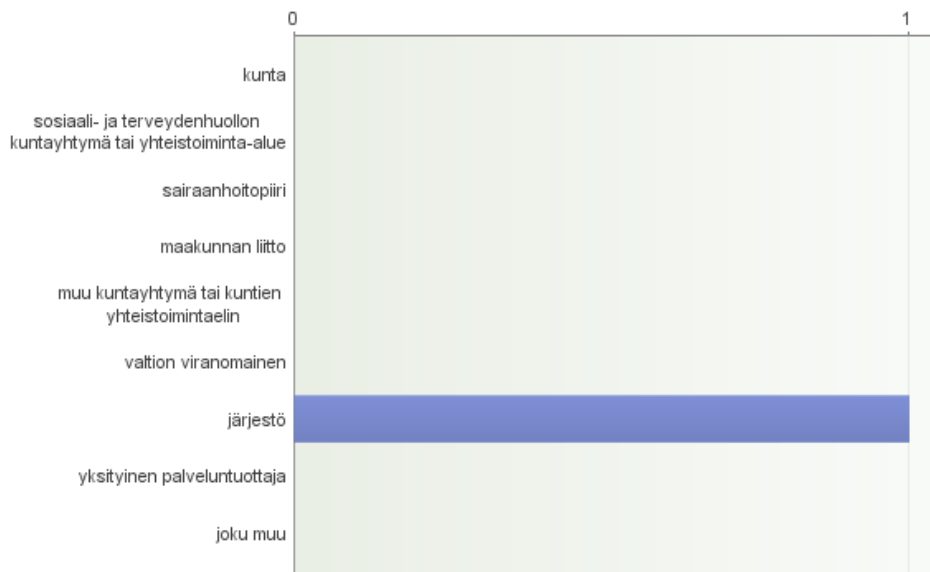
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot, sähköposti ja puhelinnumero	Lausunnon käsittelypäivämäärä toimitilimessä	Toimielimen nimi
Lääkäripalvelu yritykset ry	Ismo Partanen	LPY ry, PL 30, 00131 Helsinki, ismo.partanen@lpy.fi, 040 5185799	27.11.2017	Lääkäripalvelu yritykset ry:n hallitus

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko ehdotetulla valinnanvapauslailla osaltaan kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiesityksen mukaan toimien hyödynnetään palvelujärjestelmässä myös yksityisen sektorin resursseja nykyistä laajemmin julkisen sektorin järjestämisvastuulla olevien palveluiden tuotannossa.

Kansalaisten tarvitsemien sote-palveluiden saatavuus paranee ja nopeutuu, kun he voivat hyödyntää myös yksityisen sektorin palvelutarjontaa. Asiakkaan käyttäessä kyseisiä palveluita hänen maksamansa korvaus on sama riippumatta siitä, tuottaako palvelun yksityisen tai julkisen sektorin toimija.

Lakiesityksen myötä paranee erityisesti vähävaraisten ja/tai paljon sote-palveluita tarvitsevien absoluuttinen sekä suhteellinen asema hoidon ja hoivan saatavuuden osalta. Tämä johtaa osaltaan väestön terveys- ja hyvinvointierojen kaventumiseen tai ainakin luo sille edellytykset.

5. 2. Edistääkö valinnanvapauslakiluonnos tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

6. Vapaamuotoiset huomiot.

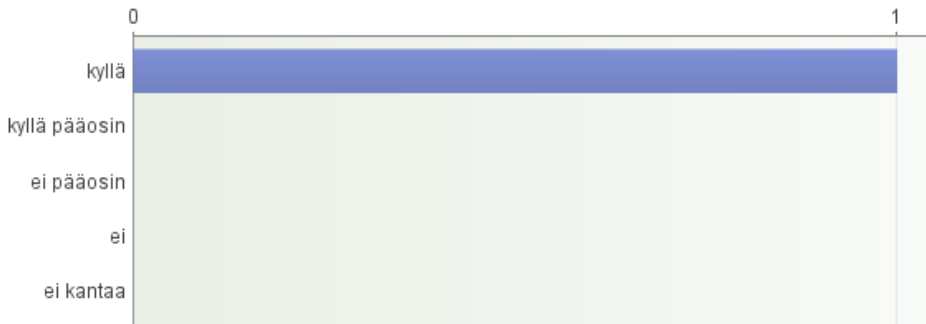
Vastaajien määrä: 1

- Lakiesityksen mukaan asiakkaan vaikutusmahdollisuudet hänen tarvitsemansa hoidon ja hoivan toteuttamiseen paranevat merkittävästi.

Perustasolla asiakas voi vapaasti valita mieleisensä palveluntuottajan hyväksytyjen palveluntuottajien joukosta. Silloin, kun hänellä on todettu tarve hoitoon tai hoivaan, joka voidaan rahoittaa asiakassetelillä (24 §:n palvelut), voi hän tehdä valinnan hyväksytyjen asiakassetelituottajien joukosta. Myös henkilökohtaisen budjetin myötä asiakkaalla on mahdollisuus vaikuttaa tarvitsemansa hoidon ja hoivan toteuttamiseen.

7. 3. Antaako lakiluonnos asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Monipuoliset valinnanmahdollisuudet (ks. vastaus edellisessä kohdassa) takaavat asiakkaalle hyvät ja riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemansa hoidon ja hoivan toteuttamiseen.

Kansalaisen ei kuitenkaan ole pakko tehdä valintoja. Jos asiakas ei halua tehdä valintoja, hänelle turvataan palveluiden saatavuus maakunnan järjestäjätahon toimesta ja valinnoilla.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko lakiluonnoksen perusteella asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteen sovitettuja palveluja?

Vastaajien määrä: 1

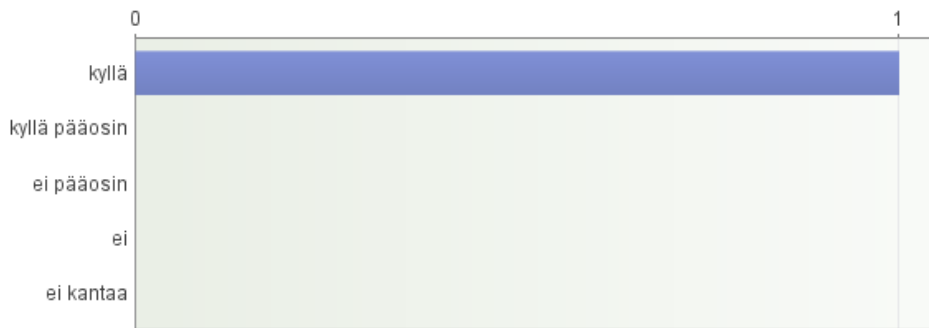
10. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Järjestäjän roolissa olevan maakunnan eli viranomaistahon tehtävänä on lainsäädännön puitteissa määritellä laaja-alaisesti palveluita tarvitsevien oikeudet ja vastata sote-palveluiden integroinnista. Tässä työssä hyödynnetään lakiesityksessä määriteltyjä asiakassuunnitelmia, joihin kirjataan hoidon ja hoivan tarve aikatauluineen. Suunnitelman perusteella asiakkaalla on oikeus halujensa ja kykyjensä mukaan hyödyntää maakunnan tarjoamien palveluiden asemesta tai niiden lisäksi joko asiakaseteleiden tai henkilökohtaisen budjetin myötä tarjottavia palveluita.

11. 5. Turvaako lakiluonnos palvelujen horisontaalisen ja vertikaalisen integraation?

Vastaajien määrä: 1

12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiluonnos turvaa nykyistä huomattavasti paremmin sote-palveluiden horisontaalisen ja vertikaalisen integraation. Uudessa sote-rakenteessa integroinnista vastaa viime kädessä yksi taho eli maakunta järjestäjänä. Käytännössä valtaosa aikuisväestöstä huolehtii ja vastaa itse tarvitsemiensa palveluiden integroinnista yhteiskunnan määrittelemissä puitteissa.

Integraation toteuttamisessa järjestämisen ja rahoituksen osalta hyödynnetään yksilöllisiä asiakassuunnitelmia, joihin kirjataan hoito- ja hoivasuunnitelmat sekä kootaan tarvittavat tiedot asiakkaan tarvitsemista ja käyttämistä palveluista. Asiakassuunnitelmiin kootaan tiedot perusterveydenhuollosta ja erikoissairaanhoidosta sekä sosiaalipalveluista.

Maakunta on myös veloitettu tekemään yhteistyötä peruskuntien kanssa kansalaisten kokonaisuhyvinvoinnin edistämiseksi. Tämä tarkoittaa sote-palveluiden integroimista kansalaisen muuhun palvelutarpeeseen.

13. 6. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

ei kantaa

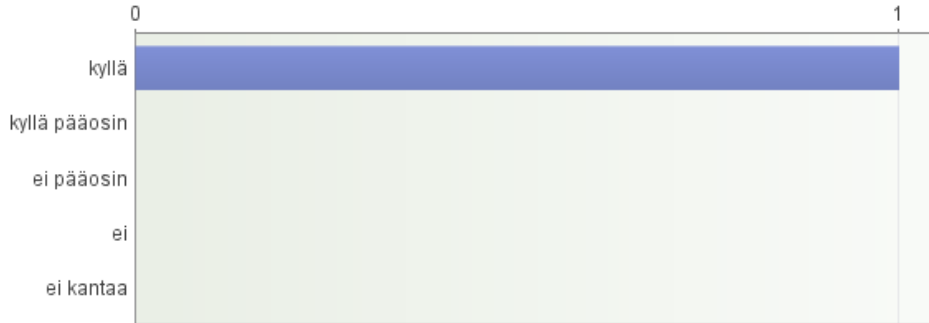
14. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiesitys antaa maakunnille riittävät edellytykset ja vapaudet järjestämisvastuunsa toteuttamiseen. Kansalaisten laajenevista valinnanmahdollisuuksista huolimatta maakunnalle jää merkittävästi "työkaluja" vaikuttaa toimintaympäristön kehittämiseen ja järjestämisvastuun toteuttamiseen niin, että kansalaisten mahdollisuudet saada tarvitsemansa sote-palvelut ja muutkin hyvinvointia edistävät palvelut oikeudenmukaisesti toteutuvat.

15. 7. Edistääkö lakiluonnos toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa?

Vastaajien määrä: 1

16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Palveluntuottajien aito ja reilu kilpailu luo automaattisesti kannusteita kustannustehokkuuden, laadun ja vaikuttavuuden parantamiseen. Näiden kannusteiden myötä syntyy tarve kehittää ja ottaa käyttöön uusia mittareita, toimintamalleja ja innovaatioita. Aito kilpailu lisää toiminnan tehokkuutta joka sektorilla, mikä edistää sote-uudistuksen taloudellisten tavoitteiden saavuttamista.

Jo nyt olisi käytettävissä lukuisia mahdollisuuksia uudistaa toimintatapoja ja ottaa käyttöön sekä teknisiä että toiminnallisia innovaatioita. Riittävien kannusteiden puuttuessa toimintatapojen muutoksia ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa ei tapahdu – ainakaan riittävän nopeasti ja riittävässä laajuudessa.

17. 8. Antaako valinnanvapauslakiluonnos yhdessä muun maakunta- ja sote-uudistuksen kanssa riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

18. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sote-uudistuksen taloudellinen tavoite kustannusten kasvun hillitsemisestä samanaikaisesti palveluiden saatavuuden parantamisen kanssa edellyttää merkittävää tuottavuuden ja vaikuttavuuden parantamista koko palvelujärjestelmässä.

Valtion tiukka talousohjaus ja hallinnollisen byrokratian purkaminen sekä järjestämisvastuullisen tahon vahvistaminen luovat osaltaan edellytyksiä kustannusten kasvun hillitsemiselle. Vielä näitäkin merkittävämpi tuottavuuden parantaminen on saavutettavissa, kun lisätään tuottajien välistä aitoa kilpailua. Se luo kannusteita palvelutuotannon kustannustehokkuuden, laadun ja vaikuttavuuden parantamiseen – ja sitä kautta koko sote-järjestelmän tuottavuus nousee.

19. 9. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalvueluista. 9a. Turvaavatko maakunnan liikelaitoksen suoran valinnan palvelujen tuotantoa koskevat säännökset (mm. 16 §) palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden kaikissa olosuhteissa?

Vastaajien määrä: 1

20. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiluonnoksen säännökset maakuntien ja liikelaitoksen velvollisuuksista turvaavat palveluiden yhdenvertaisen saatavuuden kaikissa olosuhteissa: jokaisella maakunnalla tulee olla sote-keskus/keskuksia ja suunhoidon yksikkö/yksiköitä. Viime kädessä maakunta järjestäjänä vastaa siitä, että sote-palveluita on saatavissa lain edellyttämällä tavalla; maakunta esimerkiksi huolehtii ja vastaa siitä, että tarvittavissa sote-palveluissa ei synny ns. markkinapuutetilannetta. Jos sellainen on syntymässä, maakunnan liikelaitos turvaa omalla toiminnallaan palveluiden riittävän saatavuuden.

21. 9b. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty sote-keskuksen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

22. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sote-keskusten lakisääteiseen palveluvalikoimaan on määriteltävä vain lakiluonnoksen 18 §:n 1 momentissa listatut palvelut.

Muiden kuin yleislääketieteen alaan kuuluvien terveydenhuollon ammattihenkilöiden konsultaatio- ja vastaanottopalveluiden sisällyttäminen sote-keskusten lakisääteiseen palveluvalikoimaan ei ole perusteltua. Näiden palveluiden kuuluminen palveluvalikoimaan nostaa kynnystä sote-keskuksen toimipaikan perustamiseen sekä vaikeuttaa merkittävästi tuottajille maksettavien korvausten määrittelyä. Tämä johtaa myös vääjäämättä sote-keskusten keskittymiseen väkirikkaille alueille ja sitä kautta siihen, että lähipalvelut etääntyvät entisestään.

Lakiesityksessä mainittuja erikoisaloja löytyy nykyisinkin vain harvoista isoista terveyskeskuksista. Kyseisten erikoisalojen lääkäreitä ei ole riittävästi hajasijoitettavaksi lukuisiin tulevaisuuden sote-keskuksiin. Heille ei ole myöskään riittävästi kysyntää / tarvetta monissa nykyisissäkään terveyskeskuksissa. Täytyy muistaa, että eri alueiden palvelutarpeet vaihtelevat ja saattavat myös muuttua melko nopeasti. Esimerkiksi uudella asuinalueella geriatriapalveluiden tarve voi olla todella vähäistä ja useilla alueilla Suomessa ikärakenne on sellainen, että lastenlääkäripalveluiden kysyntä on minimaalista.

Valtaosa silmälääkäreistä toimii nykyisin samoissa tiloissa kuin optikkopalveluiden tuottajat. Ei ole perusteltua yrittää ohjata heitä lainsäädännöllä sote-keskuksiin. Silmälääkäripalvelut ovat nykyisin hyvin saatavilla kansalaisten luontaisten asiointipaikkojen yhteydessä tai niiden välittömässä läheisyydessä.

Millä perusteilla on valittu juuri nämä erikoisalot (sisätaudit, geriatrია, lastentaudit ja silmätaudit)? Miksi ei esimerkiksi fysiatria, ortopedia, korva-nenätaudit?

Lainsäädäntöä yksinkertaisemmin tarvittavien erikoisalojen konsultaatio- ja vastaanottokäynteihin liittyvien palveluiden saatavuus voidaan turvata lähetepohjaisilla maksusitoumuksilla. Sote-keskuksilla tulisi olla oikeus ennalta määriteltujen kriteerien pohjalta myöntää sähköinen maakunnan rahoittama maksusitoumus, jonka myötä asiakkaalle syntyy oikeus hakea kyseinen palvelu maakunnan hyväksymältä yksityiseltä palveluntuottajalta tai kyseisen maksusitoumuksen myöntäneeltä maakunnan liikelaitokselta. Tämän maksusitoumuksen arvo olisi etukäteen määriteltä ja sen turvin asiakas saisi kyseisen palvelun julkisen sektorin asiakasmaksuhinnalla. Kaikki palveluntuottajiksi hyväksytyt tuottajat olisivat etukäteen sitoutuneet kyseiseen hintatasoon, ns. kattohinta.

23. 9c. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty suunhoidon yksikköjen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

24. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- 1 Suun terveydenhuollon palveluvalikoima käsittää laajasti suun terveydenhoidon koko väestössä vanhuksat ja laitoshoidossa olevat mukaan lukien. Lisäksi palveluvalikoimaan on otettu ennaltaehkäisevä painotus lisäämällä sinne määräaikaistarkastukset, joita ei julkisella sektorilla nykyisin tehdä.

Kapitaatorahoitus soveltuu suun terveydenhuoltoon erittäin heikosti. Se soveltuu vain terveystarkastuksiin ja ennaltaehkäiseviin toimenpiteisiin neuvonnan ja konsultoinnin osalta. Suun terveydenhuoltoon on kehitettävä siirtymäkauden aikana ennaltaehkäisyyn ja suun terveydestä huolehtimiseen kannustava korvausjärjestelmä.

Ministeriön lakia esittelevissä materiaaleissa kerrotaan suun terveydenhuoltoon varatun 350 miljoonaa euroa, joka on sama summa kuin julkisen sektorin suun terveydenhuoltoon tällä hetkellä käyttämä rahamäärä. Nyt käsittelyssä oleva lakiesitys tuo palveluiden piiriin noin neljä miljoonaa suomalaista, joista tällä hetkellä julkista palvelua käyttää noin puoli miljoonaa. Tätä noin kahden ja puolen miljoonan suomalaisen lisäämistä palveluiden piiriin ei voida kattaa vain sava-korvauksesta säästyvällä rahoituksella. Palveluiden tuottaminen koko väestölle lakiluonnoksessa esitetyllä tavalla vaatii siten joko asiakasmaksujen merkittävää korottamista tai suun terveydenhuoltoon varattavan määrärahan kasvattamista.

Vuodesta 2014 alle puoleen pudonneet suun terveydenhuollon sava-korvaukset ovat johtaneet siihen, että eriarvoisuus kyseisten palveluiden saatavuuden osalta on lisääntynyt, hoitoon hakeutumista on viivästetty ja suomalaisten suiden "korjausvelka" on vain kasvanut. Jotta suun terveydenhuollon tilanne saataisiin paremmaksi ennen valinnanvapauten siirtymistä, ehdotamme, että suun terveydenhuollon sava-korvaukset nostetaan mahdollisimman nopeasti vähintään vuoden 2014 tasolle. Ehdotuksen kustannusvaikutus on noin 70 miljoonaa euroa vuodessa. Tämä satsaus ennaltaehkäisevään suun terveydenhuoltoon maksaa itsensä takaisin.

25. 9d. Onko lakiluonnoksen 18 § sote-keskuksen suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

26. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat palvelut?

Vastaajien määrä: 1

- 1 Sote-keskusten palveluvalikoiman määrittelevän momentin 1 kohdassa 6 mainitut laboratorio- ja kuvantamispalvelut tulee määritellä asetuksella tarkemmin. Palveluvalikoiman laajuus vaikuttaa tuottajalle maksettavien korvausten määrään.

27. 9e. Onko lakiluonnoksen 18 § suunhoidon suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

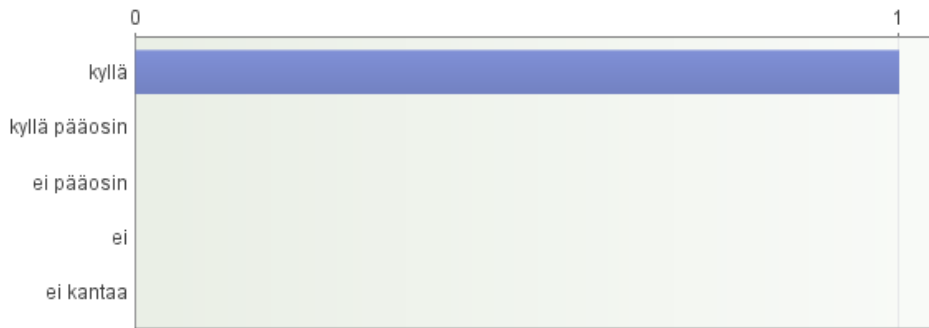
28. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin suunhoidon yksiköissä tuotettavat palvelut?

Vastaajien määrä: 1

- Viittaan vastaukseen kohdassa 9c: Suunnitelmissa varattu rahoitus ei riitä esitetyn palveluvalikoiman mukaisten palveluiden tuottamiseen.

29. 9f. Ovatko säännökset (mm. 18 § ja 37 §) sosiaalihuollon osalta tarkoituksenmukaisia ja riittäviä?

Vastaajien määrä: 1

30. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiesityksessä säädetyt sote-keskusten vastuulle kuuluvat sosiaalihuoltolain 6 §:ssä mainitut sosiaalihuollon palvelut on määritelty tarkoituksenmukaisesti.

Sosiaalipalvelut ovat usein luonteeltaan sellaisia, että niiden myöntämiseen liittyy viranomaisvallan käyttöä. Näiden palveluiden osalta tulee virkavastuulla toimivan henkilön arvioida palvelutarve ja määritellä oikeudet kyseisten palveluiden saamiseen.

Lakiesityksen 37 §:ään sisältyy kannatettava ehdotus maakunnan velvollisuudesta perustaa vähintään yksi ns. moniammatillinen ryhmä, joka on kaikkien sote-keskusten käytettävissä tarjoamalla niille konsultaatiopalveluita. Maakunnan liikelaitoksen velvollisuus tehdä yhteistyötä sote-keskusten kanssa on perusteltua ja lakiesityksessä asia on riittäväällä tarkkuudella määritelty.

Maakunnan liikelaitoksen ja sote-keskusten hyvä yhteistyö mahdollistaa osaltaan sujuvien, turvallisten ja vaikuttavien palveluiden toteuttamisen kansalaisille. Yhteistyö mahdollistaa myös tarpeettomien erillisten asiointien vähentämisen ja parantaa palveluiden yhteensovittamista.

31. 10. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos. 10a. Antaako lakiluonnoksen 21 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitos?

Vastaajien määrä: 1

32. Vapaamuotoiset huomiot.

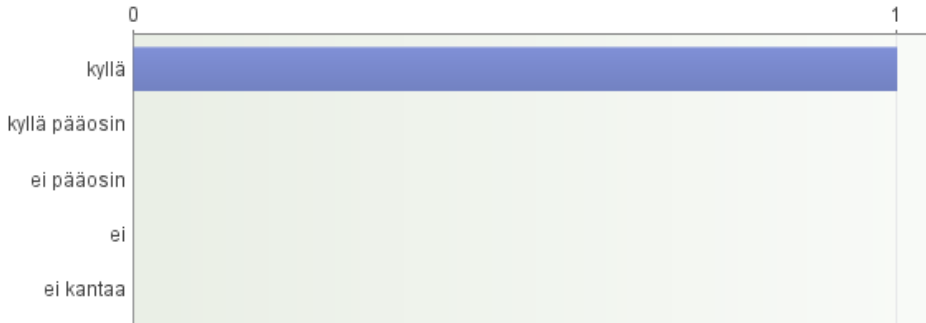
Vastaajien määrä: 1

- Asiakas voi vapaasti valita sen maakunnan liikelaitoksen ja sen palveluyksikön, jonka palvelut ja palveluiden saatavuus parhaiten soveltuvat hänen tarpeisiinsa. Todennäköistä kuitenkin on, että valtaosa kansalaisista valitsee asuinmaakuntansa liikelaitoksen.

Valitun liikelaitoksen vaihtaminen, myös väliaikaisesti, on tehty laissa mahdolliseksi, esimerkiksi asuinpaikkakunnan muuttumisen vuoksi.

33. 10b. Entä antaako lakiluonnoksen 22 ja 23 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitoksen palveluyksikkö/yksiköt?

Vastaajien määrä: 1

34. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakas voi vapaasti valita sen maakunnan liikelaitoksen ja sen palveluyksikön, jonka palvelut ja palveluiden saatavuus parhaiten soveltuvat hänen tarpeisiinsa.

35. 11. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 11a. Onko lakiluonnoksen 24 §:ssä säädetty asiakasseteli sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

36. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Pykälään sisältyy varsin kattava listaus palveluista, joiden osalta maakunnan liikelaitoksen on tarjottava asiakasseteli. Se lisää kansalaisille valinnanmahdollisuuksia ja sitä kautta parantaa heidän mahdollisuuksiaan vaikuttaa tarvitsemansa hoidon ja hoivan toteuttamiseen.

Hoidon sujuvuuden parantamiseksi listaan pitää sisällyttää myös asiakkaan hoitoon liittyvät lääkinnälliset tutkimukset, tarvittava kuvantaminen ja diagnostiikka. Nämä palvelut on melko selkeä tuotteistaa sekä määritellä etukäteen kriteerit niiden saamisesta ja hinnoitella kyseiset asiakassetelit esimerkiksi kilpailuttamalla tuottajat. Tämä mahdollistaa sen, että monissa tapauksissa sote-keskus voisi myöntää asiakassetelin maakunnan valtuuttamana, esimerkiksi kirjaamalla lähetteen Kanta-järjestelmään.

Asiakassetelin tarjoamisvelvollisuus kannustaa maakunnan tuotteistamaan ja hinnoittelemaan omat palvelunsa markkinahintaisesti ja läpinäkyvästi, jotta se pystyy määrittelemään asiakaseteleiden arvon.

Jos sote-uudistuksen tavoitteet halutaan saavuttaa, täytyy myös erikoissairaanhoidon alistaa kilpailulle, ainakin tämän pykälän listassa mainittujen palveluiden osalta.

Listan kohdassa 10 viitataan julkisen sektorin järjestämisvastuulla olevan päivystystoiminnan uudelleen organisointiin. Tällä viittauksella kytketään yksityisen sektorin päiväkirurginen leikkaustoiminta keskittämisen- ja päivystysasetukseen tilanteissa, joissa osakin palvelun rahoituksesta tulee julkiselta sektorilta. Yksityisellä sektorilla tuotettavien leikkauspalveluiden osalta ei ole perusteltua edellyttää keskittämisen- ja päivystysasetuksen mukaisten velvoitteiden täyttämistä. Yksityinen sektori ja

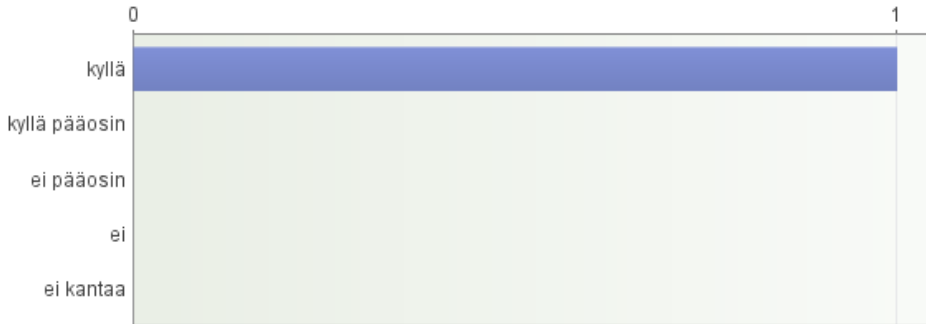
maakunnat on veloitettava sopimaan etukäteen siitä, kuinka päivystystoiminta järjestetään.

Pykälässä muistutetaan, että maakunta voi hyödyntää asiakasoteleitä myös muissa kuin tässä kohdassa mainituissa palveluissa. Asiakasoteleiden hyödyntämiseen tulee kannustaa erityisesti silloin, kun hoidon saatavuus on vaarantunut suosituksia pidempien jonojen vuoksi, esimerkiksi syöpähoidot. Lain perusteluihin voi kuvata tilanteita, joissa näin pitää tai kannattaa tehdä. Esimerkkejä tällaista tilanteista ovat seuraavat: maakunta ei pysty suoriutumaan hoitotakuuvelvoitteistaan tai asiakasoteleiden hyödyntäminen parantaa maakunnan liikelaitoksen tuottavuutta.

Sitä, milloin maakunta voi vetäytyä velvollisuudestaan tarjota asiakasoteleitä pykälässä listatuissa palveluissa, täytyy tarkentaa lain perusteluissa.

37. 11b. Onko maakunnan liikelaitoksella 24 §:n 2 ja 3 momentissa säädettyjen rajausten perusteella edellytykset turvata riittävät palvelut kustannustehokkaalla tavalla?

Vastaajien määrä: 1

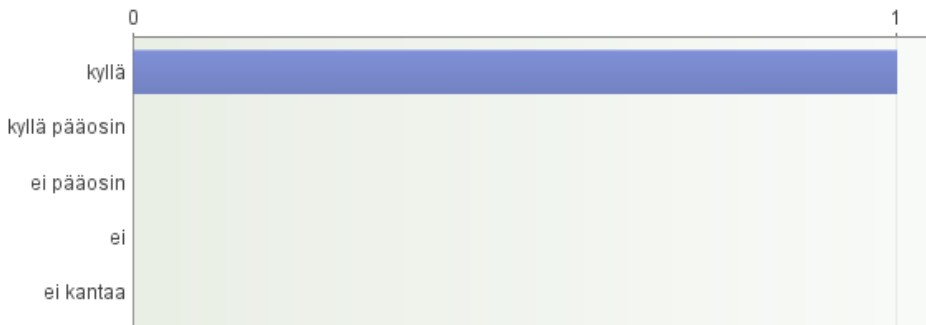
38. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kyseisissä 24 §:n momenteissa on määritelty tilanteet, joissa maakunta voi rajata asiakasoteleiden käytön laajuutta. Näiden rajausten osalta mahdollisesti tarvittava yksityiskohtaisempi määrittely / kriteerien asettaminen on tarkoituksenmukaista tehdä lain perusteluissa tai myöhemmin asetuksilla tai STM:n ohjeilla. Tarvittavan hoidon oikea-aikainen saatavuus on turvattava.

39. 11c. Onko lakiluonnoksen 24 §:n sääntely riittävä erikoissairaanhoidon valtakunnallisen ja alueellisen palvelujärjestelmän turvaamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

40. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiluonnoksessa on määritelty tilanteet, joissa maakunta voi rajata asiakasoteleiden käytön laajuutta. Maakunta ei voi ottaa asiakasoteleitä käyttöön, jos niiden käyttöönotto voi vaarantaa maakunnan liikelaitoksen lakisääteisten tehtävien suorittamisen.

Näiden rajausten osalta mahdollisesti tarvittava tarkempi määrittely / kriteerien asettaminen on tarkoituksenmukaista tehdä lain perusteluissa tai myöhemmin asetuksilla tai STM:n ohjeilla.

41. 11d. Ovatko asiakasoteleitä koskevat säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

42. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakkaalla on lähtökohtaisesti oikeus saada 24 §:ssä listattujen palveluiden hankkimiseksi asiakasseteli silloin, kun maakunnan liikelaitos on todennut hänellä kyseisen palvelutarpeen. Asiakkaan palvelutarpeen ja hänen oikeutensa asiakasseteliin määrittelee järjestäjä eli maakunta. Asiakassetelin myöntämisen tulee olla mahdollista myös asiakasta näkemättä tai jopa niin, että oikeus kyseiseen asiakasseteliin muodostuu pelkästään Kanta-järjestelmään kirjatun lähetteen pohjalta. Tällöin vältetään turhat asioinnit maakunnan liikelaitoksessa tai muissa maakunnan palvelupisteissä.

Asiakas voi myös kieltäytyä hänelle tarjotusta asiakassetelistä. Silloin maakunnan liikelaitos vastaa asiakkaan sote-palveluiden tuottamisesta muulla tavoin, esimerkiksi tuottamalla ne itse tai hyödyntämällä kilpailutettuja ostopalveluita.

43. 11e. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun toteuttamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

44. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiesityksessä on määritelty tilanteet, joissa maakunta voi rajata asiakasseteleiden käytön laajuutta. Maakunta ei voi ottaa asiakasseteleitä käyttöön, jos niiden käyttöönotto voi vaarantaa maakunnan liikelaitoksen lakisääteisten tehtävien suorittamisen.

Näiden rajausten osalta mahdollisesti tarvittava tarkempi määrittely / kriteerien asettaminen on tarkoituksenmukaista tehdä lain perusteluissa tai myöhemmin asetuksilla tai STM:n ohjeilla. Tarvittavan hoidon oikea-aikainen saatavuus on turvattava.

45. 12. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

46. Vapaamuotoiset huomiot.

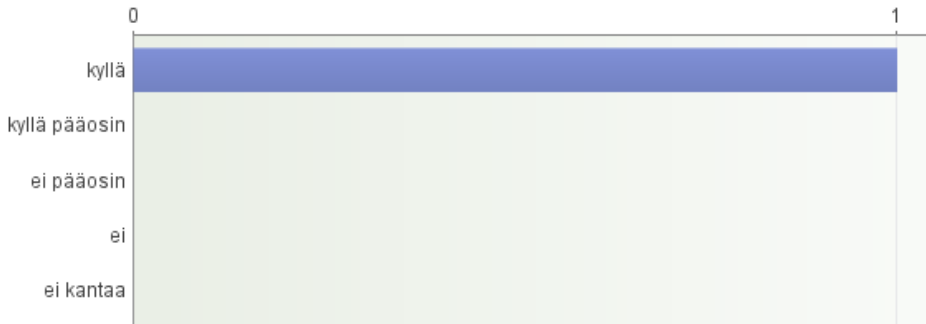
Vastaajien määrä: 1

- Henkilökohtaisen budjetin hyödyntäminen asiakkaiden valinnanvapauden lisäämiseksi parantaa etenkin laajasti sote-palveluita tarvitsevien asemaa. Heidän mahdollisuutensa vaikuttaa tarvitsemiensa palveluiden toteuttamiseen lisääntyvät huomattavasti nykyisestä.

Maakunnan tulee voida sisällyttää henkilökohtaiseen budjettiin myös muita hyvinvointipalveluita kuin lainsäädännössä määriteltyjä sote-palveluita.

47. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin asiakkaan neuvonnasta ja ohjauksesta sekä palvelutarpeen arvioinnista. Lisäksi lakiluonnoksen 5 §:ssä säädettäisiin asiakkaalle tehtävästä yhdestä asiakassuunnitelmasta. Turvaavatko säännökset riittävän hyvin asiakkaan oikeudet sekä palvelujen toteuttamisen asiakkaan tarpeita vastaavasti?

Vastaajien määrä: 1

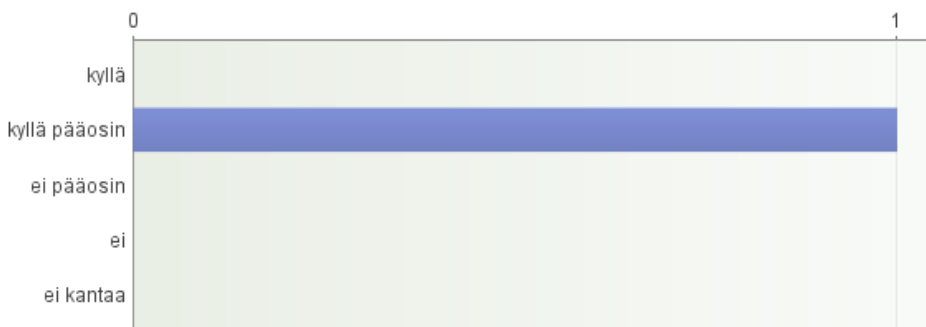
48. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakassuunnitelman avulla voidaan integroida asiakkaan tarvitsemat hoito- ja hoivapalvelut. Samalla hänen mahdollisuutensa vaikuttaa hoidon ja hoivan toteuttamiseen paranevat huomattavasti nykyisestä.

49. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palveluntuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 14a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

50. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Mitä käytännössä tarkoittaa palvelussuhteessa oleva sosiaalityöntekijä (39 §)?

Voiko käytössä olla ns. nollatuntisopimus tai voiko tehtävää hoitaa oman työn ohessa?

Tarvitaanko sote-keskuksen palkkalistoilla välttämättä palvelussuhteessa olevaa sosiaalityöntekijää, jos 37 §:ssä mainittu moniammatillinen työryhmä on sote-keskuksen käytössä / hyödynnettävissä?

51. 14b. Varmistaako hallintopäätöstä ja ehtojen asettamista koskeva sääntely (42 §) riittävät mahdollisuudet maakunnan järjestämisvastuun toteuttamiseen.

Vastaajien määrä: 1

52. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

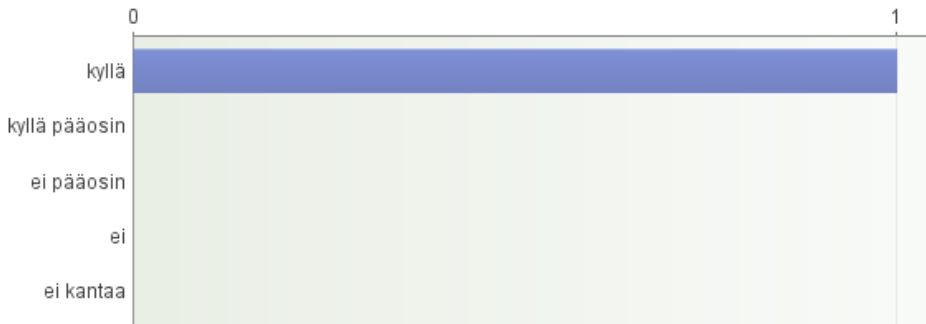
- Varmistaa, koska maakunta voi asettaa kaikille palveluntuottajille laatua, voimavaroja ja saatavuutta sekä palveluketjuja ja palveluiden yhteensovittamista koskevia sekä muita palveluiden tuottamiseen liittyviä ehtoja, joilla edistetään väestön terveyttä ja hyvinvointia. Näiden ehtojen on oltava yhdenmukaiset kaikille samanlaisia palveluita tuottaville toimijoille.

Maakunta voi myös päättää, että suoran valinnan palveluntuottajille asetettu, 1 momentissa tarkoitettu ehto koskee vain tietyllä maakunnan alueella toimivia sote-keskuksia tai suunhoidon yksiköitä tai maakunnan määrittelemiä palveluita.

Maakuntien mahdollisuuksia asettaa palveluntuottajille erilaisia ehtoja tulee säädellä kansallisesti, esimerkiksi asetuksilla ja ohjeilla. Palveluntuottajia koskevien yleisten ehtojen on oltava maanlaajuisia. Suomeen ei kannata luoda 18 erilaista asiakassetelijärjestelmää tai henkilökohtaisen budjetin järjestelmää, koska se lisäisi sekä julkisen hallinnon että palveluntuottajien hallinnollista taakkaa ja kustannuksia.

53. 14c. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

54. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valmistelun tässä vaiheessa kyseiset säännökset sopimusmenettelyistä ohjaavat toimintaa riittävästi. Uudistuksen toteutusvaiheessa näitä säännöksiä voidaan täydentää viranomaisohjeilla ja tarvittaessa lainsäädännöllä.

55. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palveluntuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

56. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

Vaativuudet kustannusrakenteen avaamisesta (57 §) ja toimipaikkakohtaisesta maakohtaisesta raportoinnista (58 §) eivät ole tarkoituksenmukaisia.

Virallisten tilinpäätöstietojen ja palveluiden hintojen ilmoittaminen turvaa riittävällä tavalla avoimuuden ja läpinäkyvyyden sekä valvonnan toteuttamisen.

Merkittävä osa luvussa 9 määritellyistä tiedoista on saatavissa viranomaisten tietojen yhteiskäyttöä hyödyntäen, esimerkiksi verottajan, kaupparekisterin ja lupaviranomaisen tietokannoista.

Julkisen sektorin palveluntuottajan on pystyttävä samantasoiseen kirjanpidolliseen eriyttämiseen ja erittelyyn omistamiensa sote-keskusten osalta. Vastaavaa erittelyä on edellytettävä myös maakunnan liikelaitosten ja yhtiöiden osalta, jos ne tuottavat palveluita avoimille markkinoille, esimerkiksi vakuutusyhtiöiden ns. TÄKY-hoidot tai työterveyspalvelut.

Palveluntuottajan vastuun laajentaminen hoitovirheistä komplikaatioihin (60 §) ei ole perusteltua. Komplikaatio ei ole hoitovirhe vaan se voi seurata asianmukaisesta ja Käypä hoito -suositusten mukaan toteutetusta hoidosta. Tällöin ei ole perusteltua, että palveluntuottaja olisi vastuussa komplikaatiosta aiheutuneista kustannuksista. Sen sijaan hoitovirheiden korvaamiseen on oma lakisäätöinen potilasvakuutuksensa.

Myöskään nykyiseen tai valmistelussa olevaan uuteenkaan potilasvakuutuslakiin ei perustelluista syistä sisälly kirjausta hoitokomplikaatioiden korvausvastuusta. Täten lakiesitys ei tältä osin ole linjassa nykyisen eikä valmistelussa olevan uuden potilasvakuutuslain säännösten kanssa.

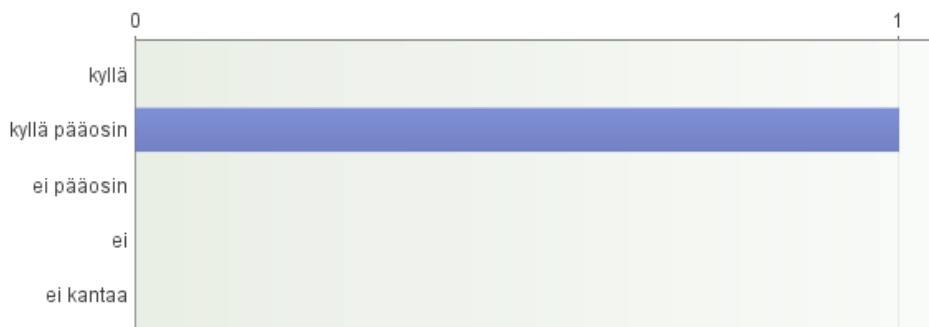
Hoitokomplikaatioiden korvausvastuu edellyttäisi riskin vakuuttamista. Tällaista vakuutus tuotetta ei vielä ole markkinoilla. Mahdollisia hoitokomplikaatioita varten otettava vakuutus nostaisi palveluiden tuotantokustannuksia. Lakiesitykseen sisältyvä vastuu komplikaatioista heikentää merkittävästi pk-yritysten toimintaedellytyksiä.

Tasapuolisuuden ja kilpailuneutraliteetin vuoksi myös julkisen sektorin palveluntuottajan (sote-keskus ja liikelaitos) tulisi ottaa vastaava vakuutus. Se ei kuitenkaan olisi tarkoituksenmukaista.

Nykyinen järjestelmä, jossa sekä julkisen että yksityisen sektorin toimenpiteistä aiheutuneiden hoitokomplikaatioiden vakuutena toimii verorahoitus, on selkeä, hyvä ja kustannustehokas.

57. 16. Lakiluonnoksen 10 luvussa säädettäisiin palveluntuottajalle suoritettavista korvauksista. 16a. Ottavatko sote-keskuksen kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat tekijät riittävästi huomioon asiakkaiden erilaiset palvelutarpeet ja niiden aiheuttamat kustannukset?

Vastaajien määrä: 1

58. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

On välttämätöntä, että julkisille ja yksityisille palveluntuottajille korvataan samoin perustein samoista palveluista. Tällöin turvataan tasapuoliset kilpailu- ja toimintaedellytykset.

Palveluntuottajille maksettavien korvausten on oltava sellaiset, että toimijoilla on tosiasialliset mahdollisuudet tuottaa kyseiset palvelut ja selvittää kaikkia

palvelutuotantoon liittyvistä vastuistaan.

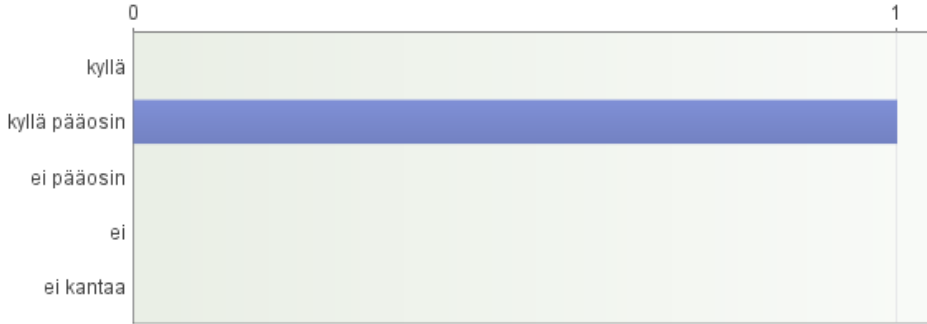
Korvauserusteisiin on vaikea ottaa vielä tässä vaiheessa kantaa, koska niiden yksityiskohtainen valmistelu on kesken.

Lakiluonnoksessa esitetty kiinteän korvauksen (kapitaatiokorvaus) osuus (2/3) sote-keskusten palveluissa mahdollistaa asiakkaiden erilaisten palvelutarpeiden huomioinnin. Oikein määritelty sote-keskuksille maksettava kapitaatiokorvaus kannustaa niitä toiminnan tehokkuuden, laadun ja vaikuttavuuden parantamiseen. Siten luodaan edellytyksiä tuottavuuden parantamiseen.

Suun terveydenhuoltoon esitetty kapitaatiokorvausmalli ei sovellu kuin korkeintaan hoidon tarpeen arvioinnin ja ennaltaehkäisevän hoidon osalta.

59. 16b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

60. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiesityksessä tulee selkiyttää sitä, miten ja millä perusteilla asiakassetelipalveluita tuottava voi periä asiakkaalta lisähintaa, esimerkiksi lisäpalvelusta tai laadukkaammasta palvelusta.

Asiakkaan maksuosuuden laskuttaminen maakunnan kautta on tehoton tapa asian toteuttamiseen. Esimerkiksi nykyisin käytössä oleva Kelan sähköinen suorakorvausmenettely olisi huomattavasti tehokkaampi. Tällöin asiakas maksaisi omavastuusuuden palveluiden käytön yhteydessä ja Kela hyvittäisi tuottajaa jälkikäteen.

Myös asiakassetelipalveluiden osalta Kela voisi toimia tuottajille suunnattujen korvausten teknisenä toteuttajana ja kohdentajana. Tältäkin osin voidaan hyödyntää Kelan henkilöstön kokemusta, tietoutta ja teknisiä ratkaisuja. Suomeen ei kannata rakentaa 18 erilaista tai erillistä laskutusjärjestelmää. Korvausten maksatuksessa kannattaa hyödyntää suurtuotannon etuja.

61. 16c. Turvaavatko säännökset maakunnan liikelaitoksen sote-keskukselle ja yksityisen tuottajan sote-keskukselle yhdenvertaiset toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

62. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tulot samoin perustein

Lakiesityksen mukaan sekä maakunnan että yksityiset sote-keskukset saavat rahoituksen samoin perustein. Se turvaa tältä osin näiden toimijoiden yhdenvertaiset toimintaedellytykset. Listautumattomista kansalaisista ei pitäisi maksaa korvausta myöskään maakunnan sote-keskuksille, vaan ohjata siten säästyvä rahoitus maakunnan muiden tehtävien rahoittamiseen, esimerkiksi järjestämisvastuuseen liittyvistä tehtävistä aiheutuneiden kustannusten kattamiseen.

Kustannusten kohdentaminen ja kilpailuneutraali teetti

Maakunnat tulee velvoittaa eriyttämään sote-keskusten ja suunhoidon yksiköiden kustannukset selkeästi liikelaitoksensa muusta toiminnasta. Näiden yksiköiden tulee vastata kaikista palvelutuotantoonsa liittyvistä kustannuksista: muun muassa henkilöstö-, hallinto-, rahoitus- ja kiinteistökustannuksista. Näiden suoran valinnan sote-palveluita tuottavien maakunnan yksiköiden tulee myös maksaa elinkeinoveroa tuloksestaan.

Arvonlisäverotukseen liittyvä kilpailuvääristymä ratkaistava

Arvonlisäveroon liittyvä kilpailuetu julkisen sektorin ei-yhtiötetyn toimijan (esimerkiksi maakunnan liikelaitos tai taseyksikkö) ja yksityisten toimijoiden välillä on merkittävä. Tämä johtuu arvonlisäverojärjestelmien erilaisuudesta. Toiminnassa, jossa investointien ja väliuotehankintojen osuus on suuri, ns. piilevän arvonlisäveron vaikutus voi olla jopa yli 10 prosenttiyksikköä. Tällaisia aloja/toimintoja ovat muun muassa kuvantamis- ja laboratoriopalvelut.

Tämä arvonlisäverotukseen liittyvä kilpailuneutraaliteettiongelma on ratkaistavissa siten, että julkiselle sektorille eli maakunnalle tuleva arvonlisäveron hyvitys maksetaan maakunnan järjestäjätaholle eikä sitä kohdenneta hyödyksi sen omille tuotantoyksiköille, esimerkiksi sote-keskuksille.

Ristiinsubventiot estettävä

Maakunnan on mahdollista tukea ja/tai antaa kilpailuetua omille sote-keskuksilleen muun muassa myymällä niille tukipalveluita tai vuokraamalla toimitiloja alle markkinahintojen. Tämä on mahdollista erityisesti silloin, kun myyvä taho (kuten maakunnan liikelaitos) voi hyödyntää omassa toiminnassaan kilpailua vääristäviä etuja esimerkiksi verotuksen tai rahoituksen osalta.

Maakunnan tulee yhtiöittää muut avoimilla markkinoilla toimivat sote-palveluiden tuotantoyksiköt, esimerkiksi työterveys- ja diagnostiikkapalveluita tuottavat yksiköt. Tällöin se ei voi niin helposti subventoida omistamiaan sote-keskuksia – ja siten aiheuttaa kilpailuvääristymiä.

Konkurssisuoja ja turvattu rahoitus

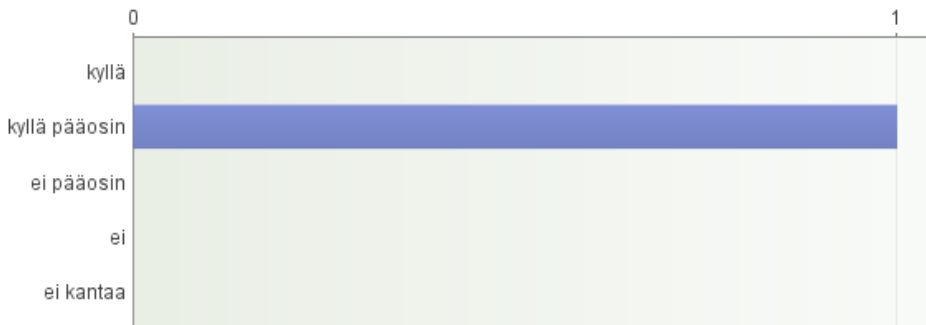
Maakunnan tuotantoyksiköt eivät voi mennä konkurssiin ja niiden rahoitushuolto on viime kädessä turvattu valtion toimesta.

Yhdenvertaiset toimintaedellytykset turvattavissa

Maakunnan liikelaitoksen sote-keskuksille ja yksityisille sote-keskuksille on turvattavissa riittävän yhdenvertaiset toimintaedellytykset, kunhan edellä kuvatut haasteet ratkaistaan.

63. 17. Lakiluonnoksen 12 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. 17a. Turvaavatko 85 §:n mukaiset asiakasseteliä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

64. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

1 Sote-uudistuksen viivästyminen on jo nyt haitannut alan palvelumarkkinoiden kehittymistä. Lain voimaantulon porrastaminen ja siirtäminen vaiheittain toteutettavaksi aiheuttaa lieveilmiöitä, koska toimijat yrittävät varautua muutokseen, joka tapahtuu noin neljän vuoden kuluttua – jos tapahtuu ollenkaan.

Siirtymäajan pitkittyessä asiakkaat tekevät omia ratkaisujaan siirtyen vakuutusista korvattavien palveluiden piiriin, mikä on omiaan lisäämään epätasa-arvoisuutta.

Pitkään jatkunut epävarmuus sote-uudistuksen toteutumisesta ja sen toteutustavasta on tehnyt kaikkien toimijoiden strategisesta suunnittelusta äärimmäisen haastavaa, jopa mahdotonta.

65. 17b. Turvaavatko 86 ja 88 §:n mukaiset sote-keskusta koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

66. Vapaamuotoiset huomiot.

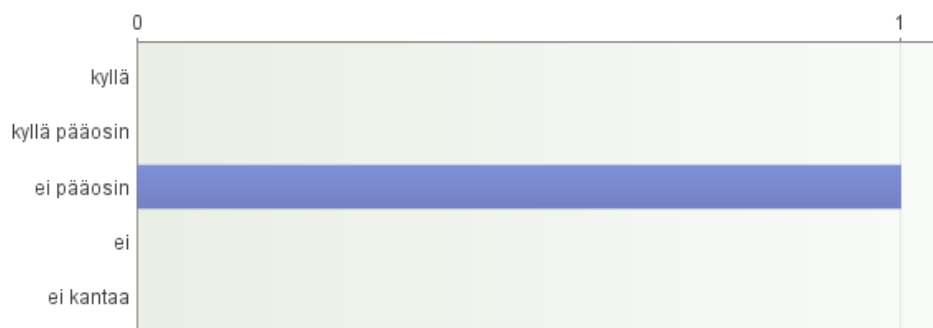
Vastaajien määrä: 1

- Sote-keskusten aloittamisaikojen porrastaminen sekoittaa palvelujärjestelmää, koska valinnanvapaus on jo voimassa julkisen sektorin osalta: kansalainen voi valita julkisen sektorin palveluiden joukosta perusterveydenhuollon yksikön vuodeksi ja erikoissairaanhoidon palvelut mistä tahansa Suomessa.

Asiakkaiden listautuminen esitetyllä tavalla on perusteltua. Ei kuitenkaan ole tasapuolista, jos maakunnan sote-keskus saa korvauksen listautumattomasta asiakkaasta vuosina 2021–2022. Kyseisen rahoituksen tulisi jäädä maakunnan järjestäjätahon hyväksi käytettäväksi palveluiden järjestämistä toteuttamiseen tai maakunnan muiden palveluiden rahoittamiseen.

67. 17c. Turvaavatko 87 ja 89 §:n mukaiset suunhoidon yksiköitä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

68. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Suun terveydenhuollon osalta esitetty siirtymäaika on perusteltu, koska kyseisiin palveluihin on aito tarve kehittää uusi korvausjärjestelmä.

Siirtymäaika vuosina 2022–2024 on ongelmallinen, koska palveluiden saatavuus vaihtelee eri puolilla Suomea. Esitämme, että suun terveydenhuollon valinnanvapaus alkaa joko vuonna 2022 tai 2024 ja nyt ehdotetusta sekamallista vuosina 2022–2024 luovutaan. Sekamalli aiheuttaa ylimääräisiä kustannuksia sekä maakunnille että palveluntuottajille.

69. 17d. Turvaako esitys sosiaali- ja terveystalouden yksityisten tuottajien toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

70. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Yritysten kiinnostus ja mahdollisuudet ryhtyä julkisrahoitteisten palveluiden tuottajiksi riippuvat palveluvalikoimasta ja tuottajien vastuista sekä palveluiden tuottamisesta maksettavista korvauksista.

Pienin korjauksin (esimerkiksi 18 ja 60 §:t) lakiesitys mahdollistaa aidon monituottajamallin kehittämisen ja kehittymisen.

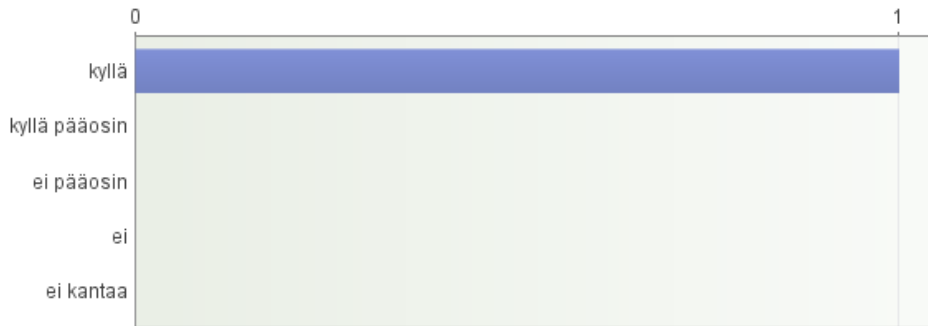
On erittäin tärkeää, että julkisella sektorilla eriytetään sote-palveluiden järjestämistä vastuu ja siihen liittyvät tehtävät omasta palvelutuotannosta. Vain siten on mahdollista

toteuttaa palveluntuottajien välinen kilpailuneutraliteetti. Palvelumarkkinoiden toimivuus edellyttää tasapuolisia kilpailuolosuhteita.

Palveluntuottajien välinen aito ja avoin kilpailu kannustaa niitä kustannustehokkuuteen sekä laadun ja vaikuttavuuden parantamiseen. Näin luodaan edellytykset tuottavuuden parantamiselle ja sitä kautta sote-uudistuksen tavoitteiden saavuttamiselle.

71. 17e. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajina?

Vastaajien määrä: 1

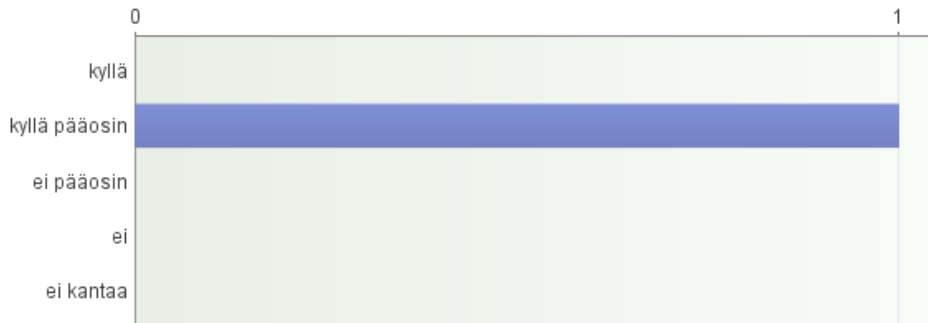
72. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sote-keskuksiin esitetty suppea palveluvalikoima (18 § 1 mom.) sekä erityisesti asiakaseteleiden ja henkilökohtaisten budjettien myötä lisääntyvät asiakkaiden valinnanmahdollisuudet parantavat pk-yritysten ja erikoistuneiden toimijoiden edellytyksiä menestyä palveluntuottajina.

73. 18. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

74. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Uudistuksen vaikutusten arviointi on äärimmäisen haastavaa, koska kysymyksessä on erittäin suuri rakenteellinen uudistus. Vastaavasta uudistuksesta ei ole kokemuksia mistään muualta. Valmistelussa on hyvin pyritty kartoittamaan ja hyödyntämään ulkomailta saatuja kokemuksia, mutta niitäkään ei voida suoraan hyödyntää palvelujärjestelmien erojen vuoksi.

Toiminnallisten ja erityisesti taloudellisten vaikutusten arviointia vaikeuttaa se, että Suomessa ei ole käytössä soveltuvaa tilastotietoa arviointien tueksi. Esimerkiksi perusterveydenhuollon palveluiden tuotteistus on vielä liian yleisellä tasolla ja julkisen sektorin suoritteiden määrät ja suoritekohtaiset kustannukset tilastoidaan liian yleisellä tasolla.

Suomessa on kovin vähän kokemuksia siitä, kuinka asiakkaat käyttävät valinnanvapautta. Tämän takia valmistelussa on jouduttu tukeutumaan arvioihin, jotka pohjautuvat muista maista saatuihin kokemuksiin.

Uudistuksen vaikutusten arviointi on tehty pääosin hyvin, kun otetaan huomioon sen tueksi käytettävissä olevan aineiston määrä ja laatu. Sote-uudistuksen valmistelussa toteutettu arviointityö antaa riittävät edellytykset uudistukseen liittyvien lakien käsittelyyn.

Sote-uudistuksen tavoitteiden saavuttamisen ratkaisevalla lopulta sen käytännön toteutus – lainsäädännön luodessa toteutukselle mahdollisuudet.

75. 19. Miten arvioisitte uudistuksen vaikuttavan oman organisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

I Muuttuva toimintaympäristö edellyttää sopeutumista ja aiheuttaa haasteita myös alan yrityksille.

Uudistuksen myötä tapahtuva palvelumarkkinoiden kehittyminen luo uusia mahdollisuuksia yritystoiminnan kehittämiseen ja laajentamiseen.

Sote-uudistuksen toteuttaminen on nyt välttämätöntä, vaikka hyvin tiedostamme, että valmista ei tule kerralla. Mahdollisesti alkava muutosprosessi tulee olemaan pitkä.

Liian kauan jatkunut epävarmuuden aika on vaikuttanut alan yritysten toimintaan monella tapaa: se on vaikeuttanut strategisten suunnitelmien tekemistä ja toiminnan kehittämistä.

76. 20. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

I 80 § Valvonta

On pidettävä huolta siitä, että maakunnissa ei tehdä päällekkäistä valvontaa perustettavan valtakunnallisen ja alueilla läsnä olevan valvontaviraston (LUOVA) kanssa.

On arvioitava tarkkaan, tarvitaanko maakunnan toimesta tapahtuvaa palveluntuottajien ulkopuolista valvontaa ja missä laajuudessa. Maakunnan järjestäjätalon pitää valvoa maakunnan omaa palvelutuotantoa samoilla kriteerillä kuin yksityisiäkin toimijoita.

Myös maakunnan järjestäjätoimintoa tulee valvoa ja arvioida säännöllisesti, esimerkiksi edellyttämällä oman toiminnan jatkuvaa valvontaa ja vertaamalla maakuntia keskenään. Tässä työssä kansallisen ohjausyksikön rooli on merkittävä.

90 § Suoran valinnan palvelujen pilotointi

Pilotit on tärkeää saada käyntiin jo kesällä 2018 ja niille on turvattava rahoitus myös vuodeksi 2019.

91 § Asiakassetelipalvelujen ja henkilökohtaisen budjetin pilotointi

Pilotit on tärkeää saada käyntiin jo kesällä 2018 ja niille on turvattava rahoitus myös vuodeksi 2019.

77. 21. Yksilöidyt muutosehdotukset lakiluonnokseen.

Ei vastauksia.